

Pregled stanja in upravljanja volka v državah Alpskega loka

- številčnost, škode, odstrel -

Matej Bartol, Rok Černe

Zavod za gozdove
Slovenije

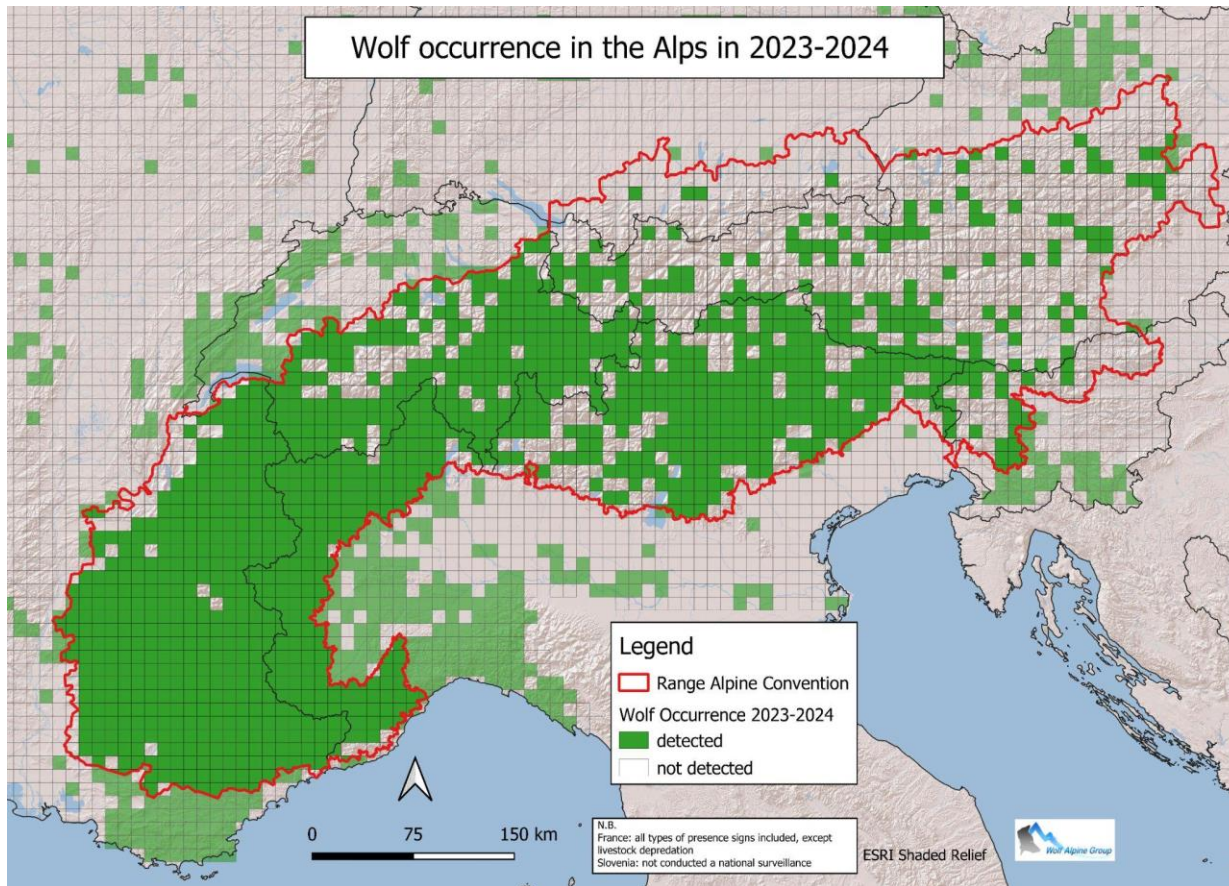
Volk v Alpah

Zavod za gozdove
Slovenije

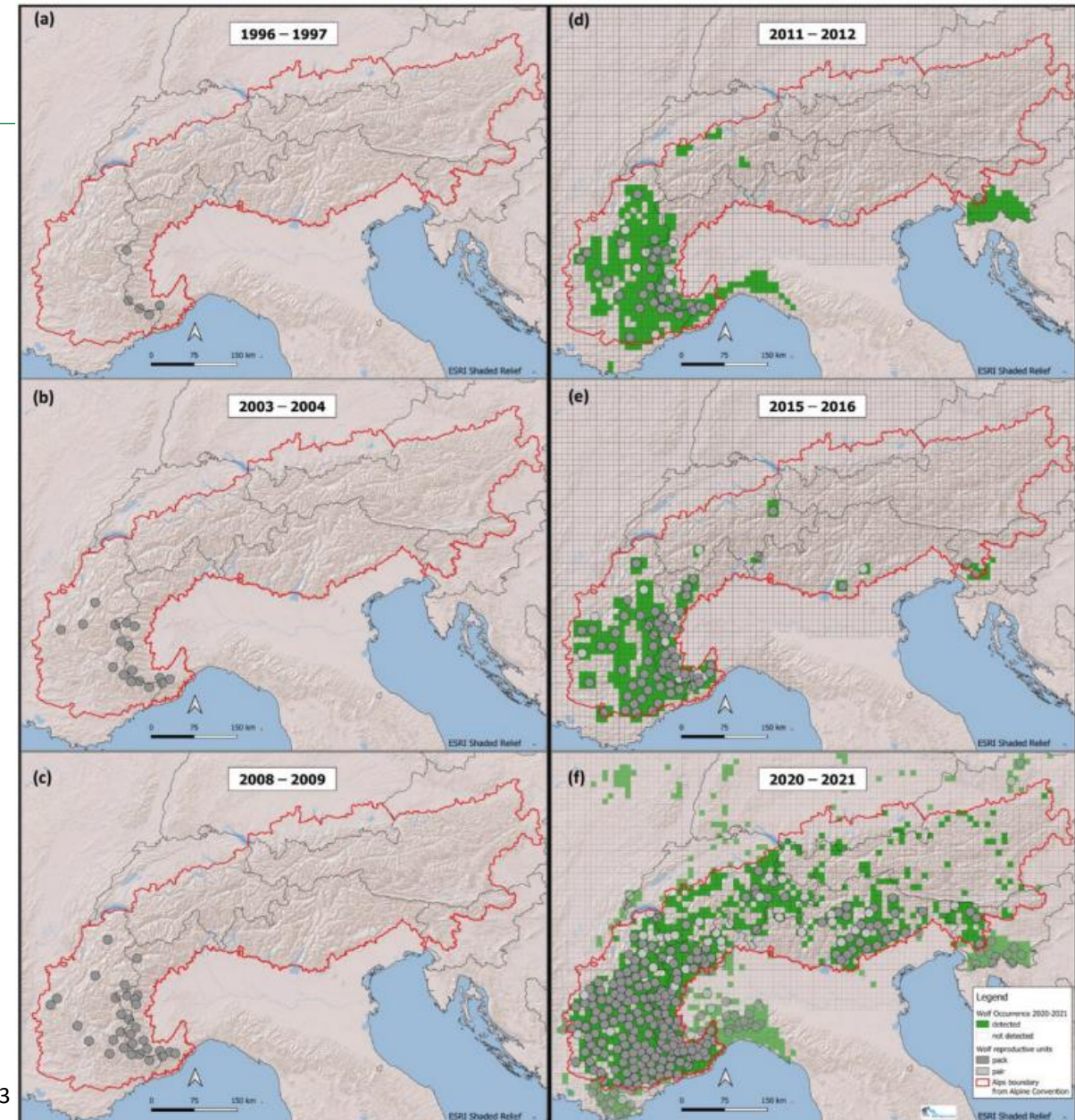
- Zgodovina
 - Volk prisoten po celotnih Alpah
 - Iztrebljen večinoma v 19. stoletju, dokončno pa v 30-ih letih 20. stoletja po stoletjih organiziranega preganjanja na ravni držav/dežel (paravojaške enote, organizirani dogodki, ...)
- Vračanje volka v Alpe od 90-tih let prejšnjega stoletja

Volk v Alpah

Vir: Marucco in sod. 2024

Figure 2. Distribution of reproductive units in the Alps in 1996–1997 (a), 2003–2004 (b) and 2008–2009 (c), together with wolf occurrence for 2011–2012 (d), 2015–2016 (e) and 2020–2021 (f).

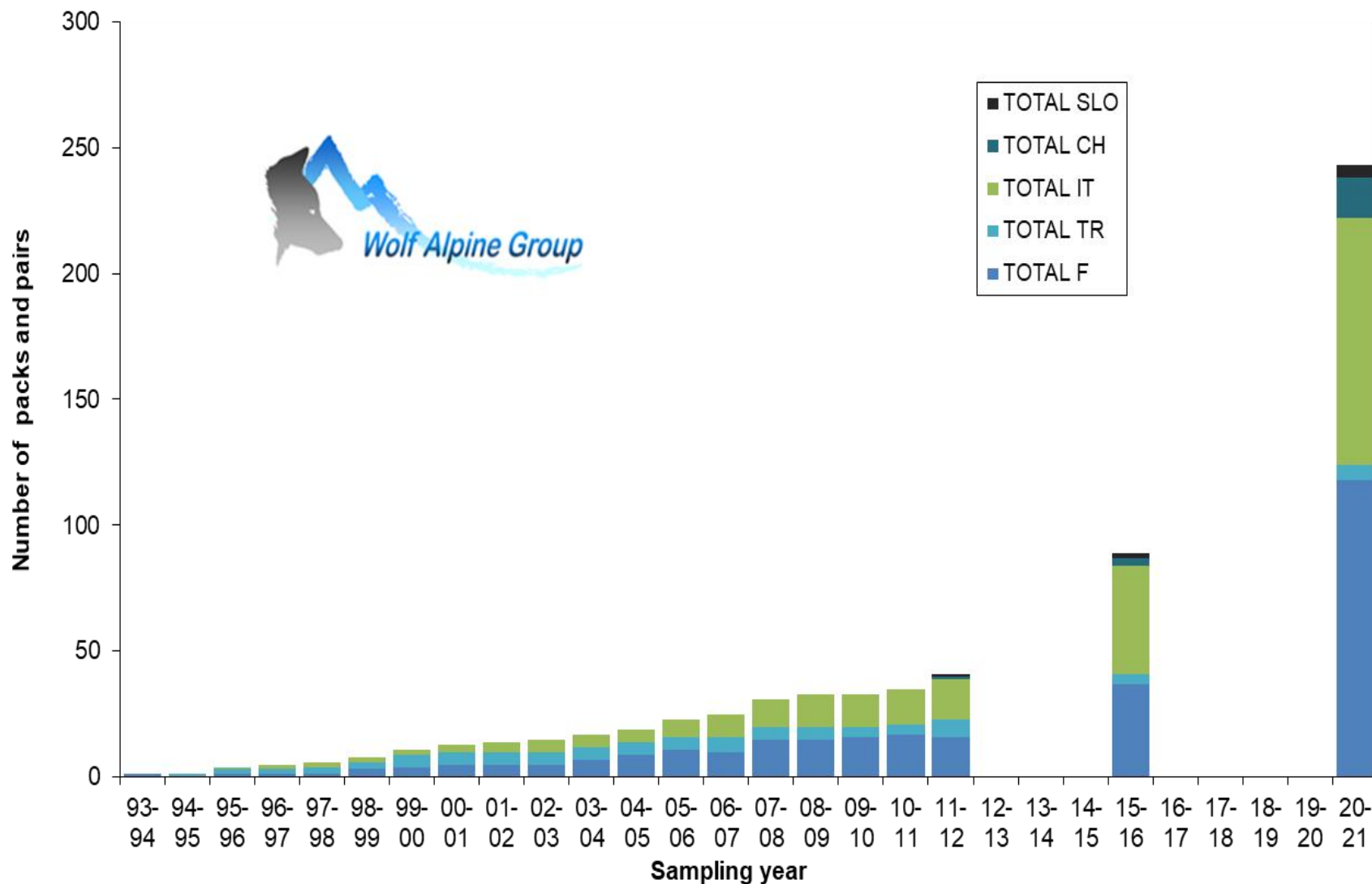

Vir: Marucco in sod. 2023

Volk v Alpah

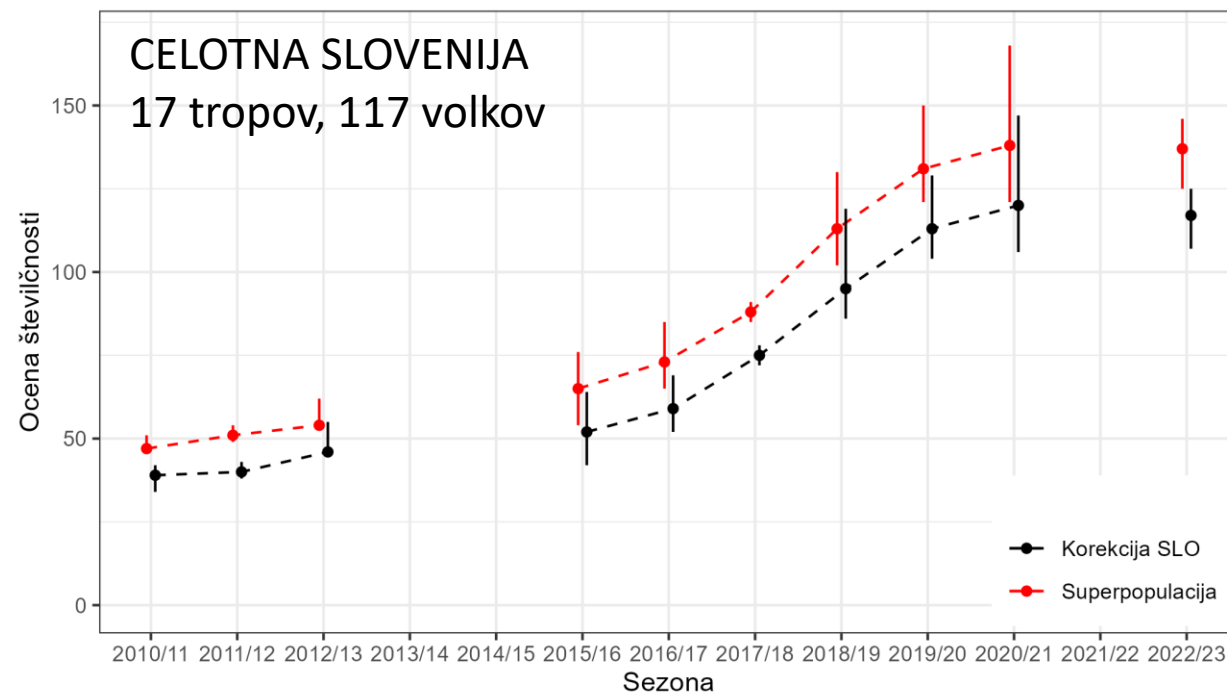
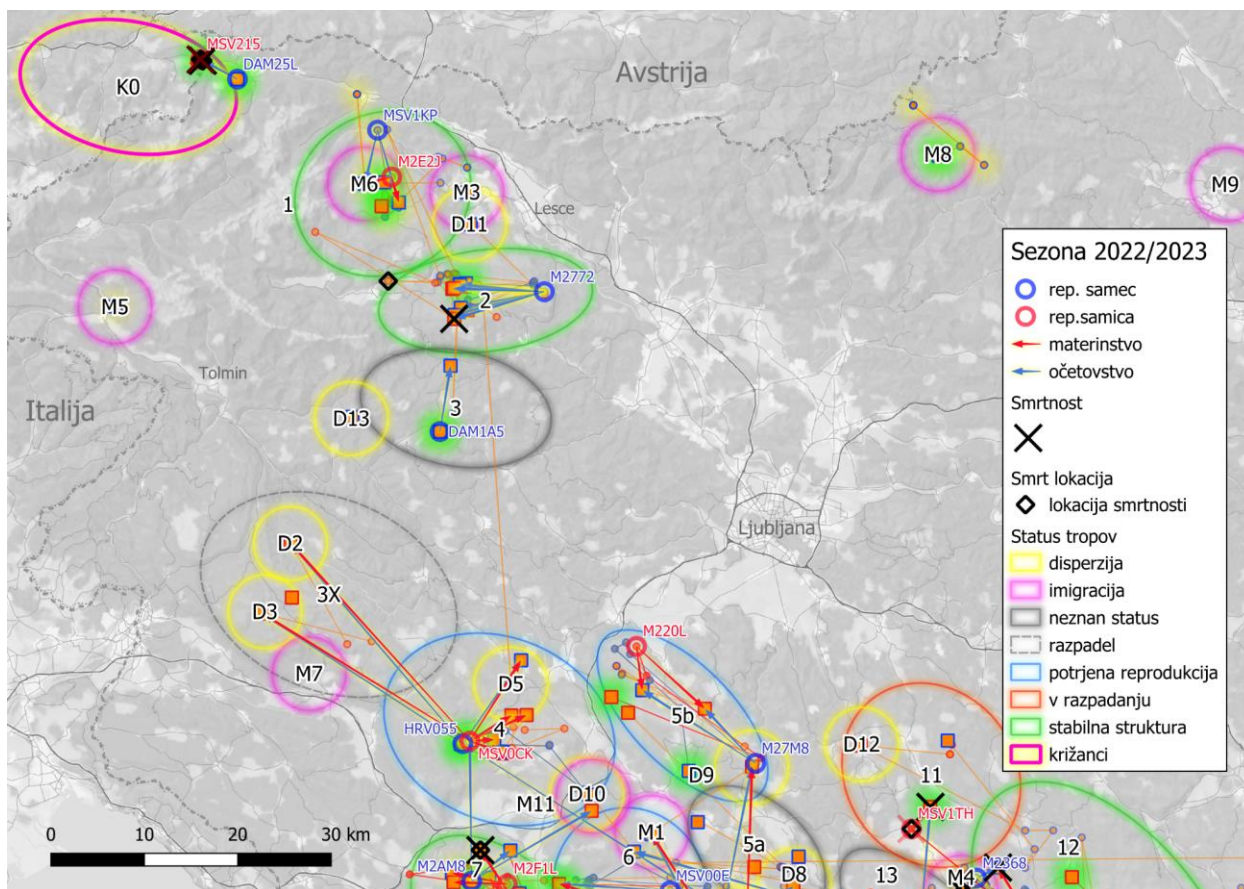
Zavod za gozdove
Slovenije

Volk v Sloveniji (Alpe)

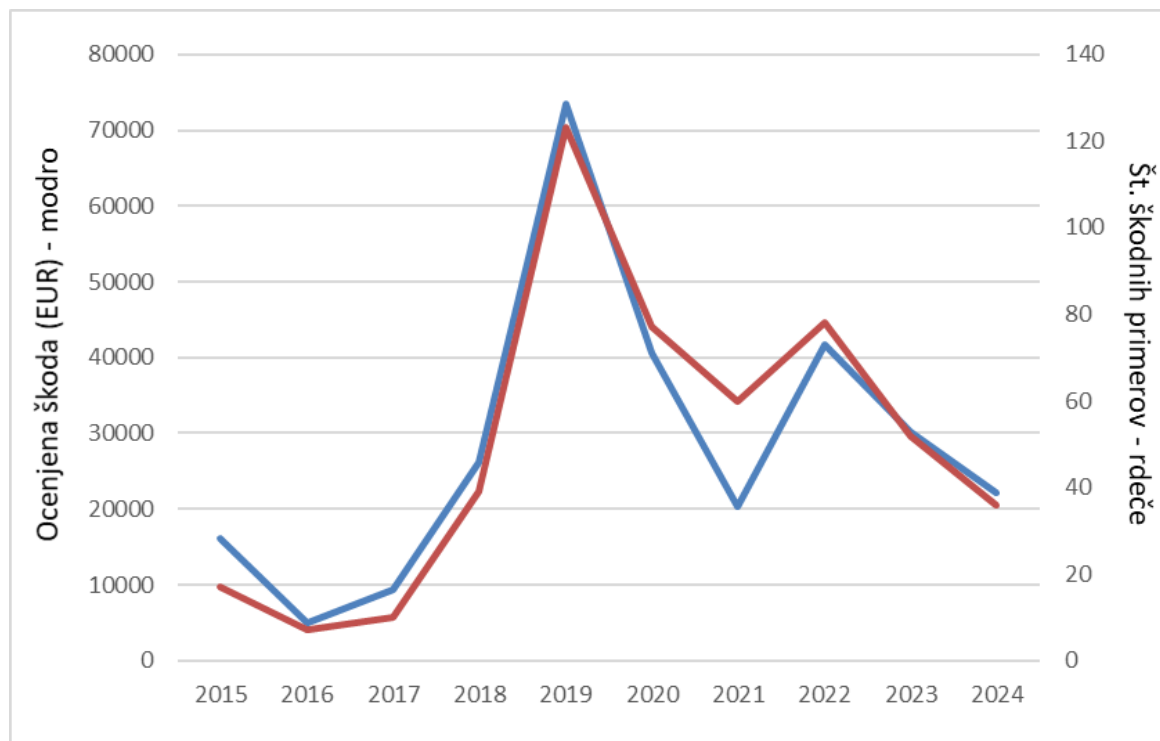
Zavod za gozdove
Slovenije

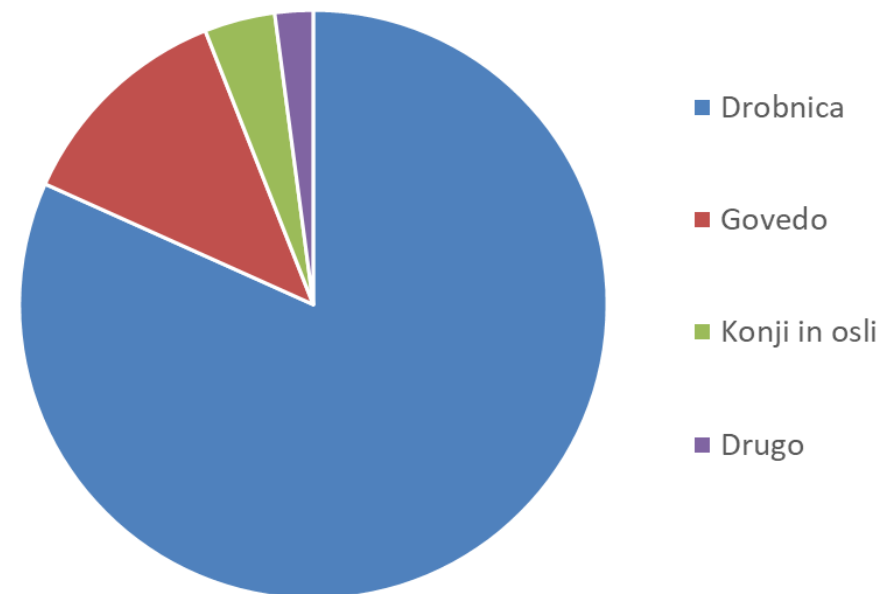
Škode v Sloveniji (Alpe)

Zavod za gozdove
Slovenije

Delež škodnih dogodkov glede na škodni objekt (2015-2024)

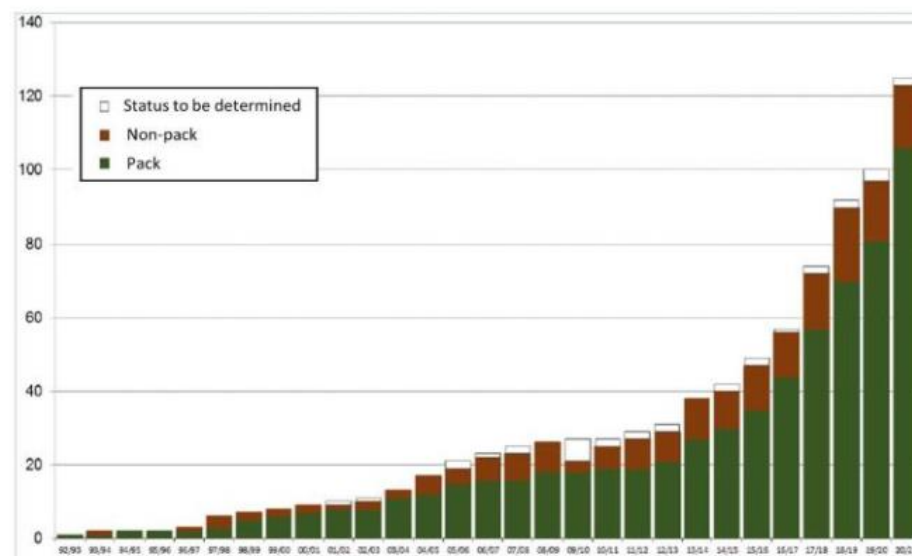
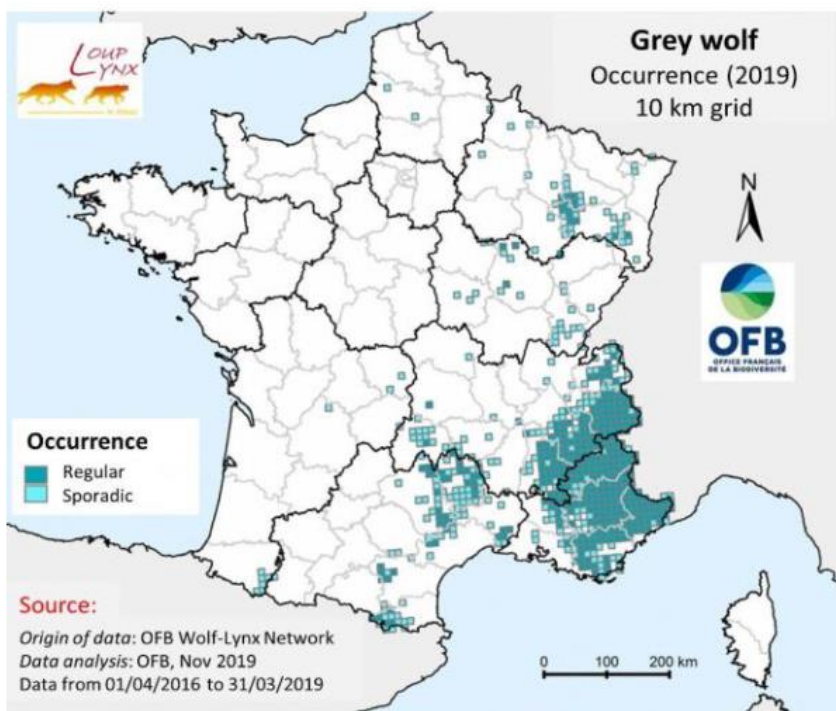

Izplačilo odškodnine, če je **premoženje zavarovano** z več kot eno elektrificirano žico, izjema so **registrirane planine**, kjer je dovolj nadzor živali s strani lastnika/pastirja. Posredne in nedokazljive škode se ne povrne.

Vir: ZGS, 2025

Volk v Franciji

- Prvi par (genetsko iz Italije), ki je pričel rekolonizacijo vrste v Franciji je bil opažen leta 1992 v Nacionalnem parku Mercantour
- Širjenje po Alpskem loku v smeri severa in zahoda, tudi proti Pirenejem

Vir: <https://www.loupfrance.fr/suivi-du-loup/situation-du-loup-en-france/>

**Letno spremljanje
populacije s pomočjo
genetskih metod**

Zbiranje podatkov:
**4600 izšolanih
strokovnjakov;
koordinacija OFB**

Ocena populacije:
**157 tropov (zima 2022-
2023) Cca. 1000 volkov**

Figure 3. Left: regular and sporadic occurrence of grey wolves in France under the European 10 x 10 km reference grid.

Right: number of areas of permanent wolf presence in France at the end of winter from 1992/1993 to 2020/2021.

Škode na domačih živalih v Franciji

Zavod za gozdove
Slovenije

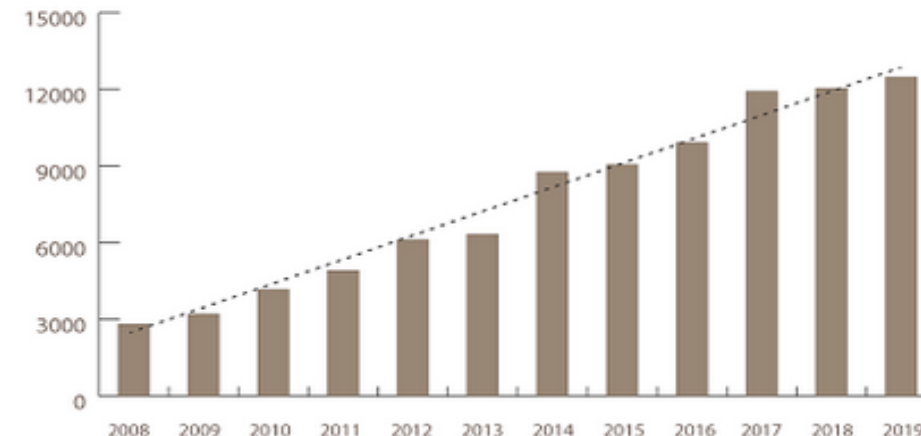
61 od 86 regij je imelo škode v 2023

Po letu 2019 skladno z EU pravili v območjih, ki so bolj izpostavljena (Alpe) izplačujejo škode, če je čreda varovana na vsaj 2 načina:

- psi čuvaji
- pastir
- električne ograde

Odškodnina za pogrešane živali ni povrnjena

Number of livestock (all species) killed or fatally injured, and recovered, following attacks attributed to wolves

Število ubitih živali po 2010

Vir: <https://www.inrae.fr/en/news/wolves-and-livestock-farming-france-assessment-27-years-coexistence>

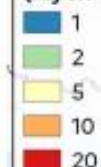
- V zadnjih letih ca. 12.000 ubitih živali v vrednosti 4-5 mio eur

Odstrel volkov v Franciji

- Letni odstrel do 20% populacije
- Odstrel vezan na neposredno bližino pašnika
- Odstrel vezan na območja s ponavljajočimi škodami
- V letu 2023 odstreljenih 207 živali (od 209 dovoljenih)
- Imajo intervencijsko skupino, ki sodeluje pri izvedbi odstrela skupaj z ostalimi certificiranimi rejci in lovci

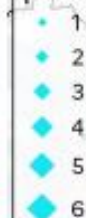
N Depredations

(rayon de 7.5 km)

N wolf kills

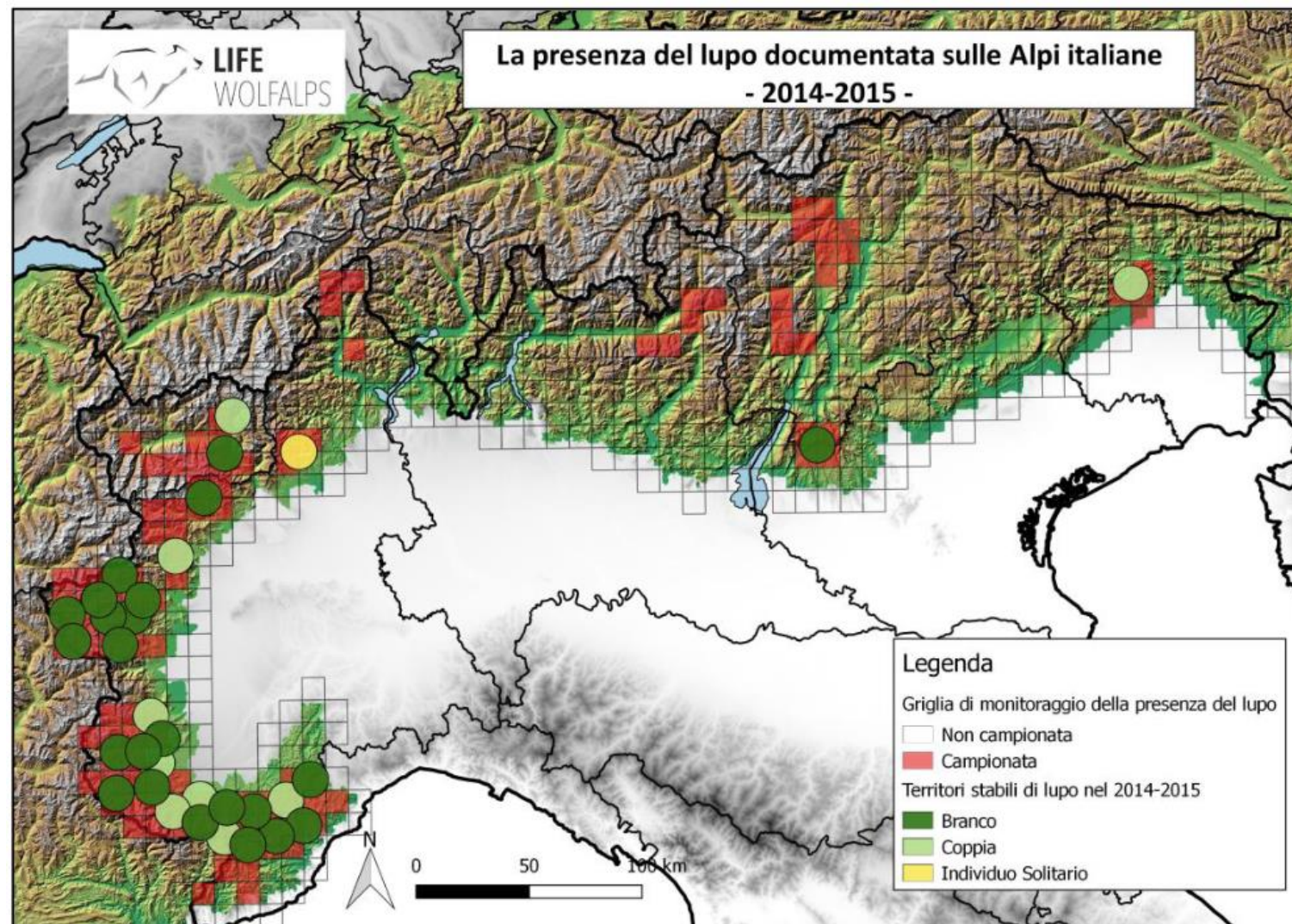
par commune

Volk v Italiji (Alpe)

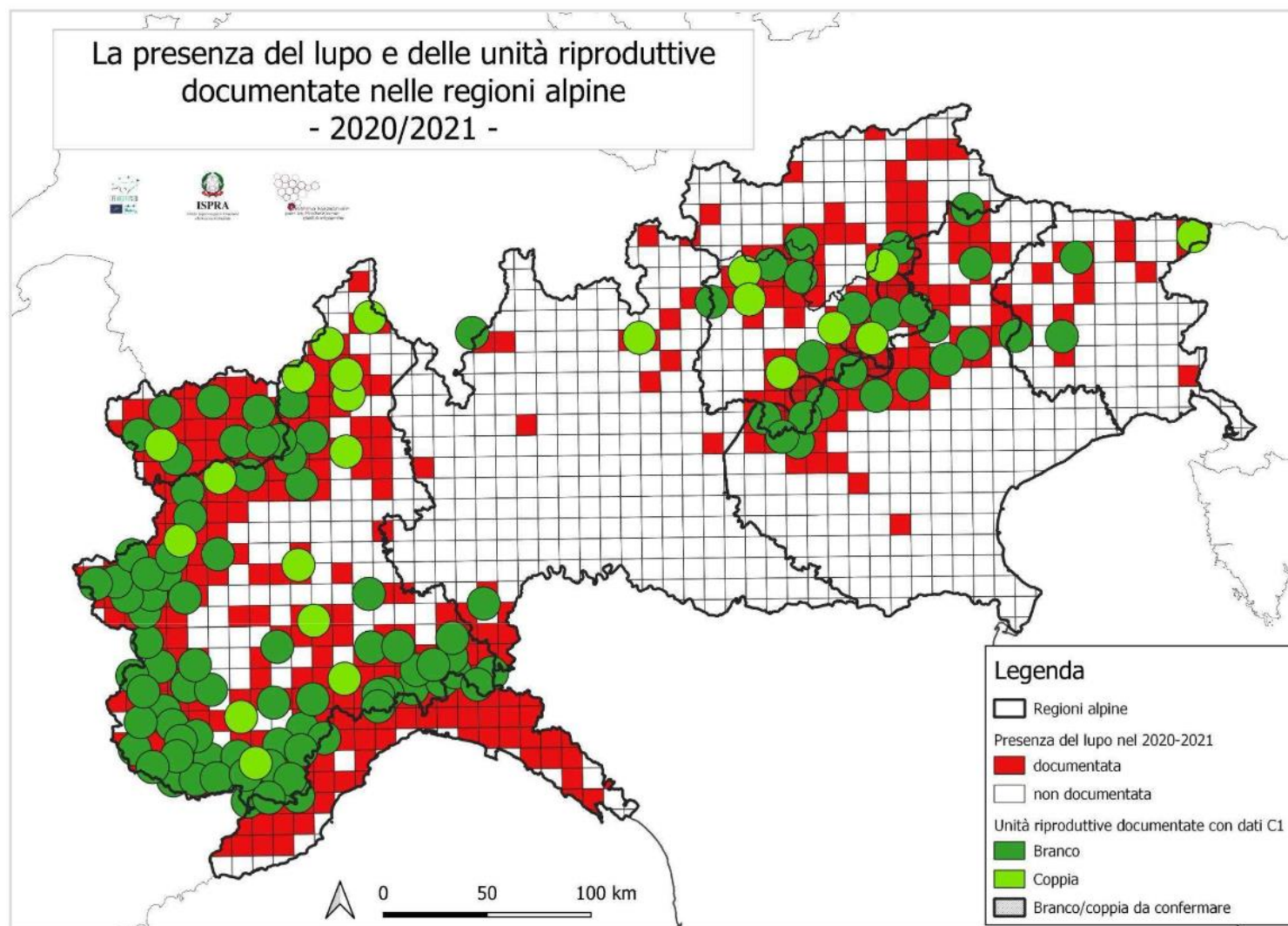
Zavod za gozdove
Slovenije

Volk v Italiji(Alpe)

Zavod za gozdove
Slovenije

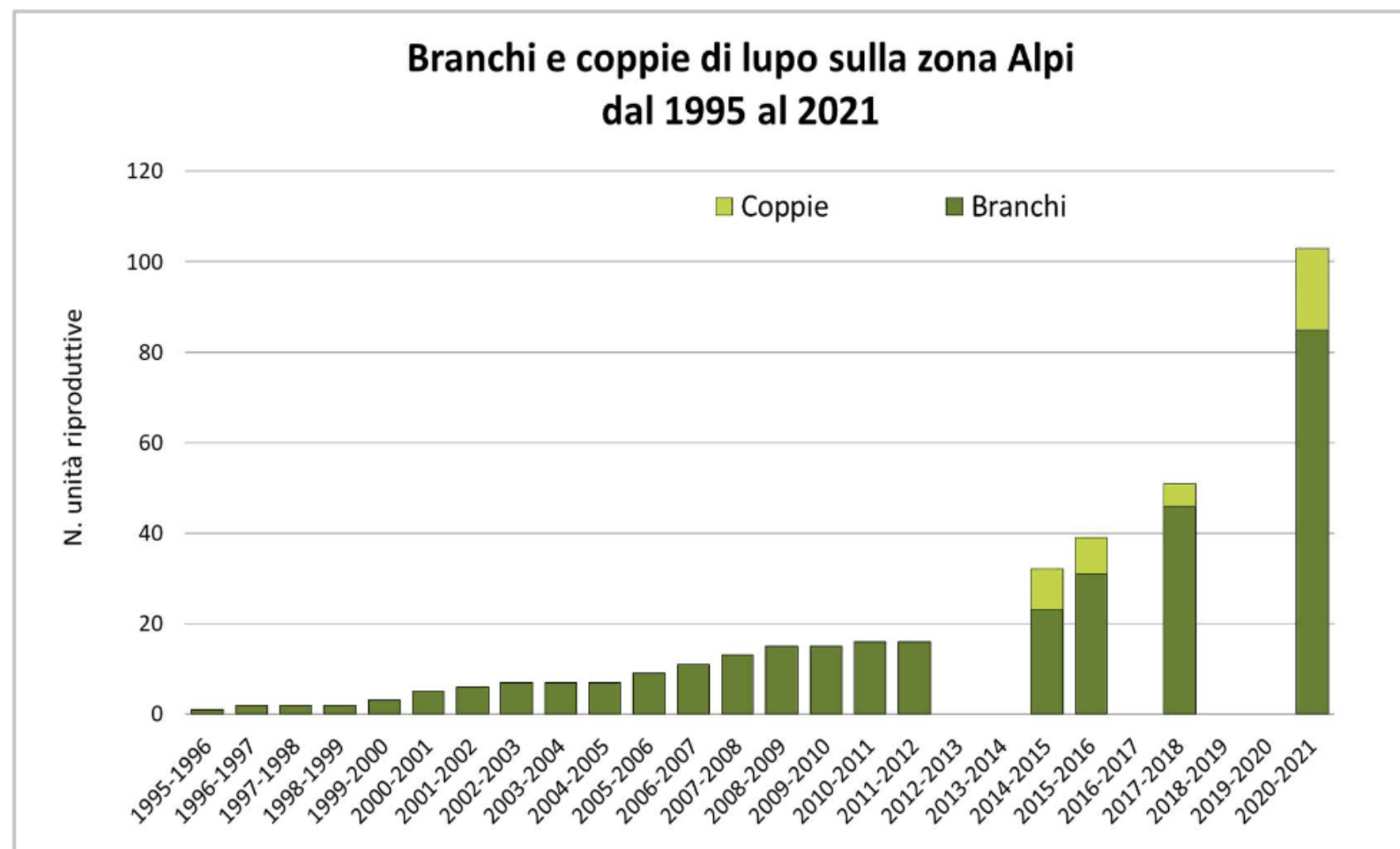

Volc v Italiji (Alpe)

Zavod za gozdove
Slovenije

- Sistematičen monitoring spremljanje znakov prisotnosti vsako leto
- Sistematičen genetski monitoring na 3 leta

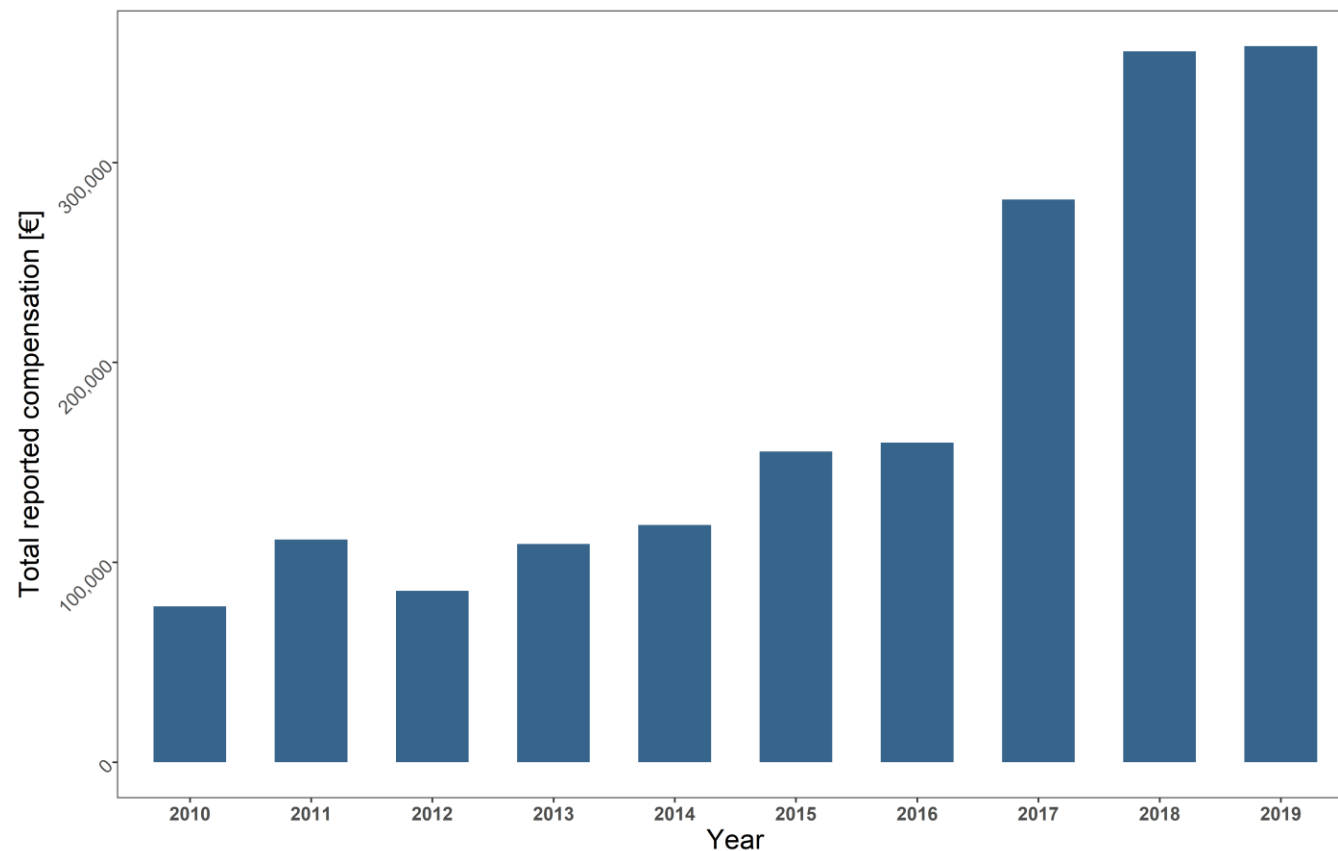

Škode v Italiji (Alpe)

Zavod za gozdove
Slovenije

- Različne prakse posameznih regij
- Skupno vsem izplačevanje škod pod določenimi (različnimi) minimalnimi pogoji zaščite
- Odškodnina za pogrešane živali praviloma ni povrnjena

Vir: Prirejeno po – Berce in sod 2022. Prevention of damages caused by LC in the Alps

Preventiva v Italiji (Alpe)

- Vse regije in nekateri nacionalni parki finančno podpirajo preventivne ukrepe
- Odvisno od regije podpora elektromrežam in/ali elektroograjam min. višine med 105 in 145 cm
- Podpora razdeljevanju psov čuvajev
- Nekaterе regije uporabljajo KOPOP sredstva
- Sofinanciranje pastirja in pastirskih koč
- Omejeno svetovanje in kontrola

Odstrel v Italiji (Alpe)

Zavod za gozdove
Slovenije

- Ni odstrela

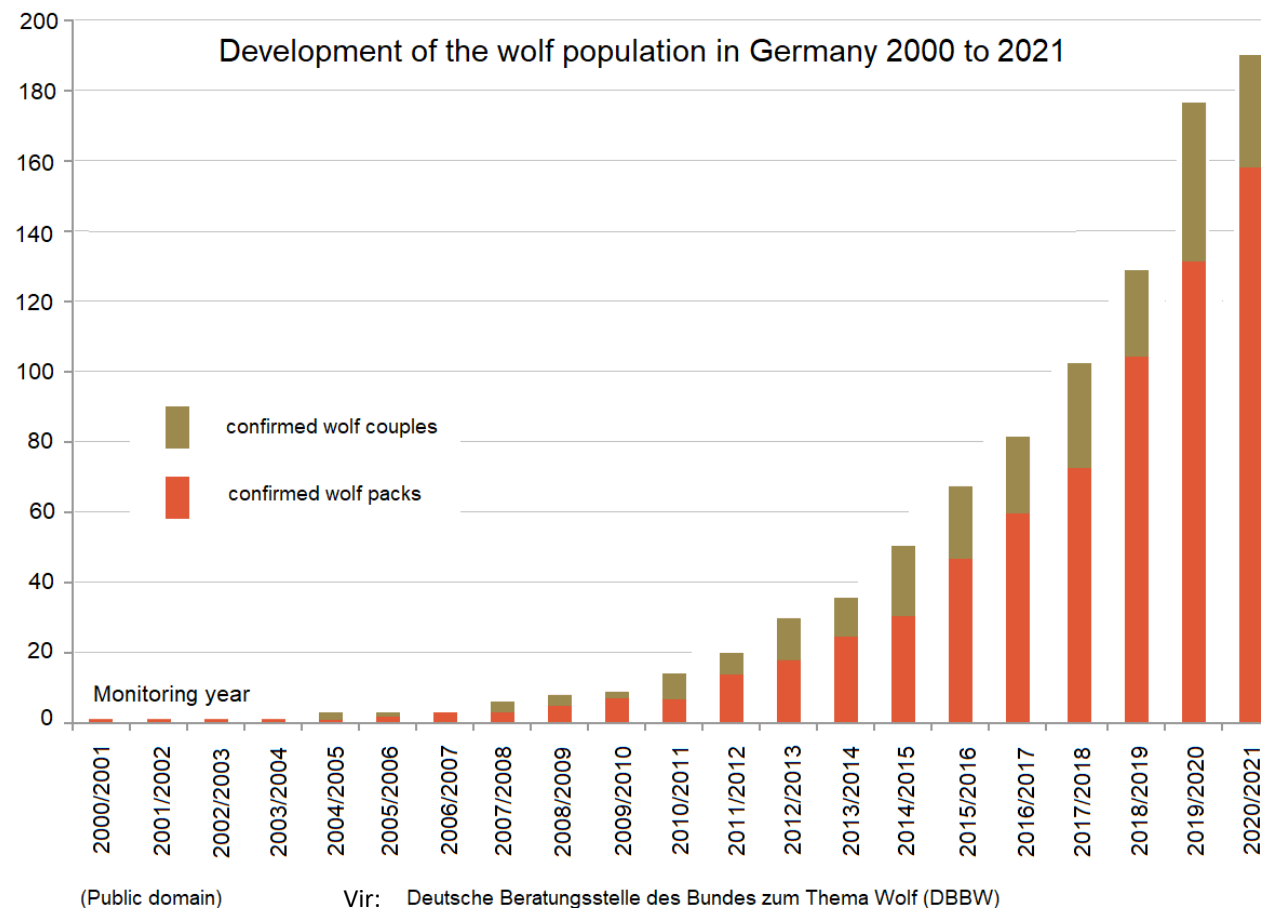
Volc v Nemčiji

Zavod za gozdove
Slovenije

Monitoring:

- Redni letni monitoring s pomočjo genetskih metod
- V sezoni 2021/22 je bilo zaznanih 157 tropov, 27 parov in 19 posameznih volkov

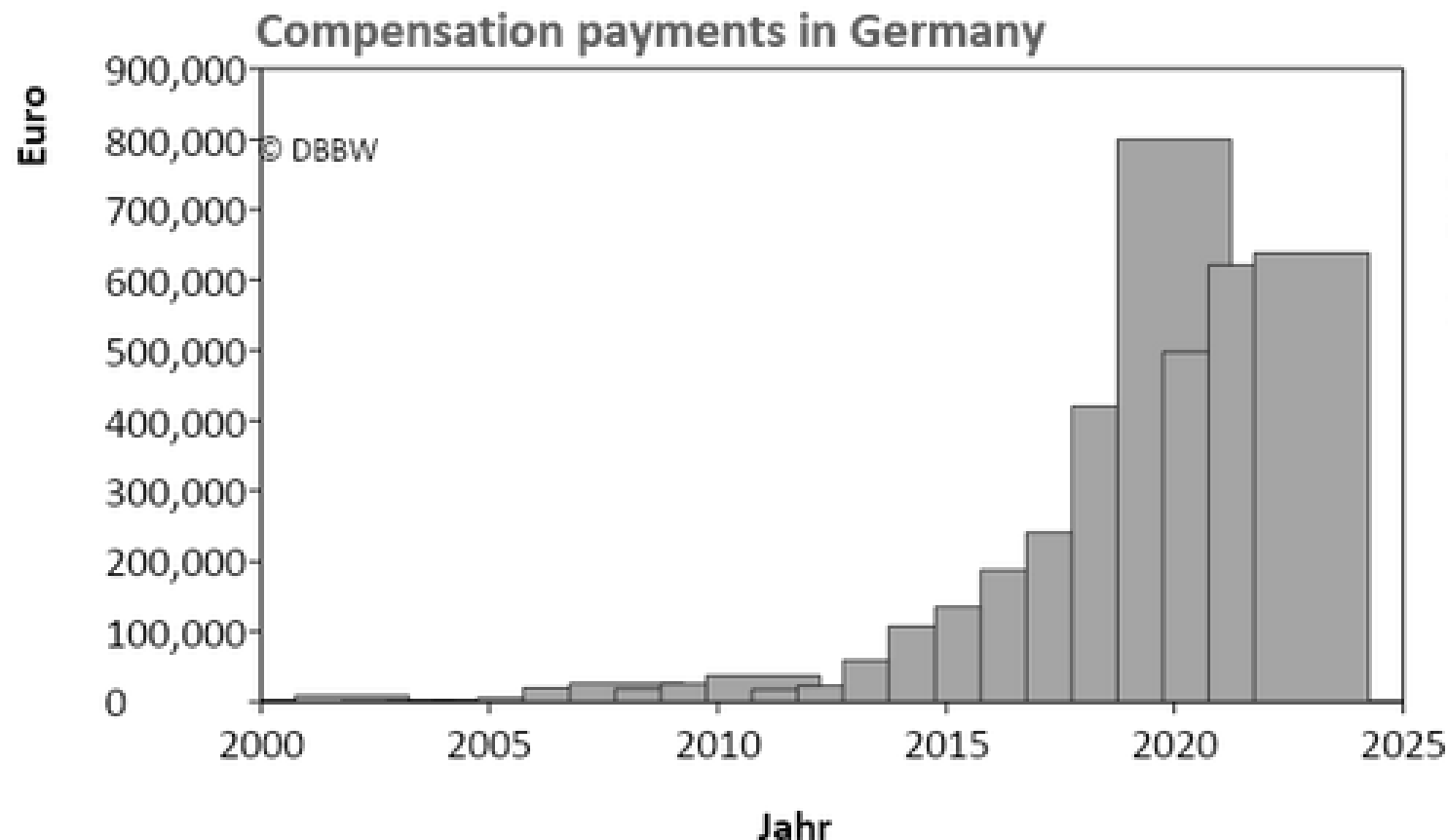

Škode v Nemčiji

Zavod za gozdove
Slovenije

- Škode se povrne, če je pašnik varovan z ograjo (kakršnokoli)
- Škode ocenjujejo veterinarji, šolani državni uradniki, šolani prostovoljci
- Odškodnina za pogrešane živali ni povrnjena

Preventiva v Nemčiji

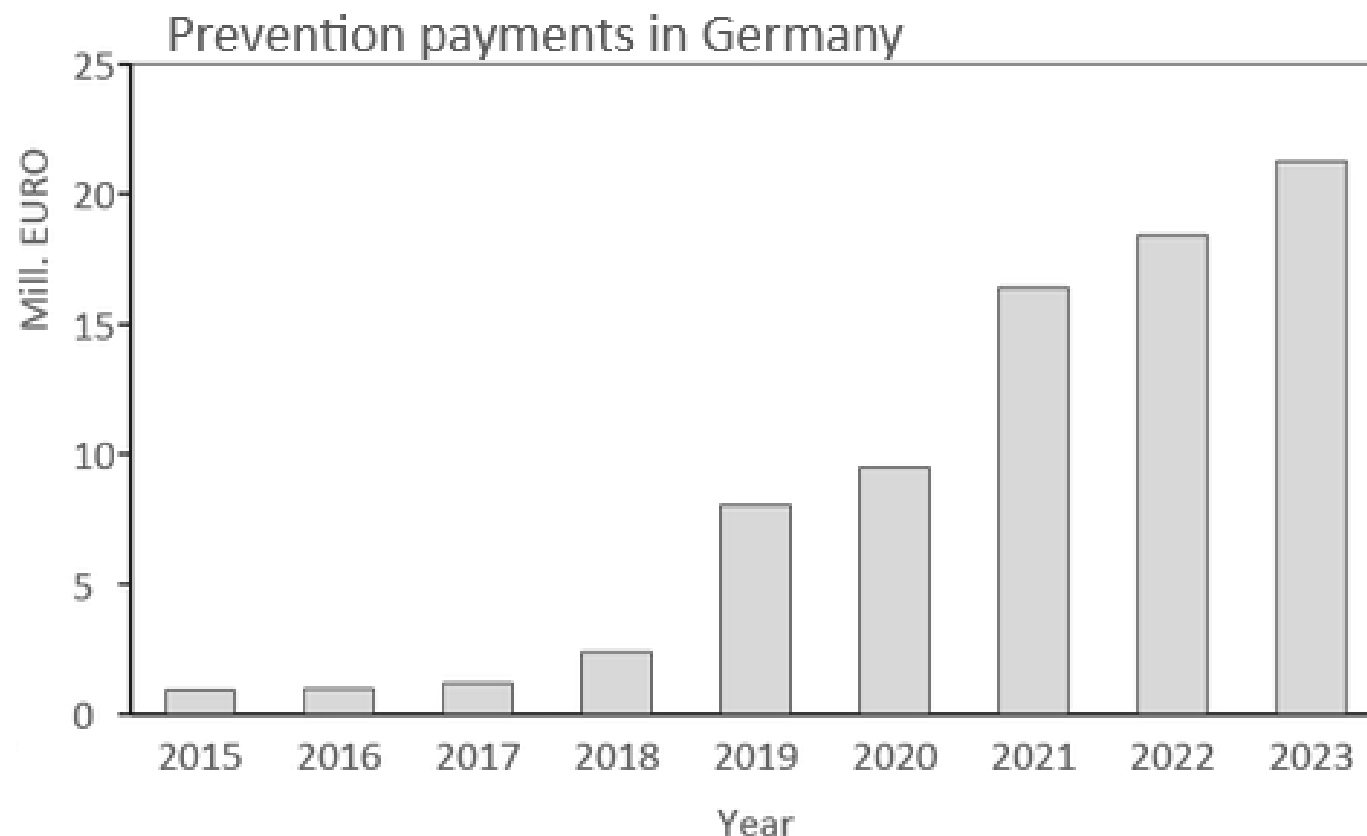
Zavod za gozdove
Slovenije

Preventiva se izplačuje predvsem z
regionalnimi sredstvi

Podpora za elektromreže in pastirske
pse

Zaščitna sredstva so dosegljiva

Omejeno svetovanje in kontrola

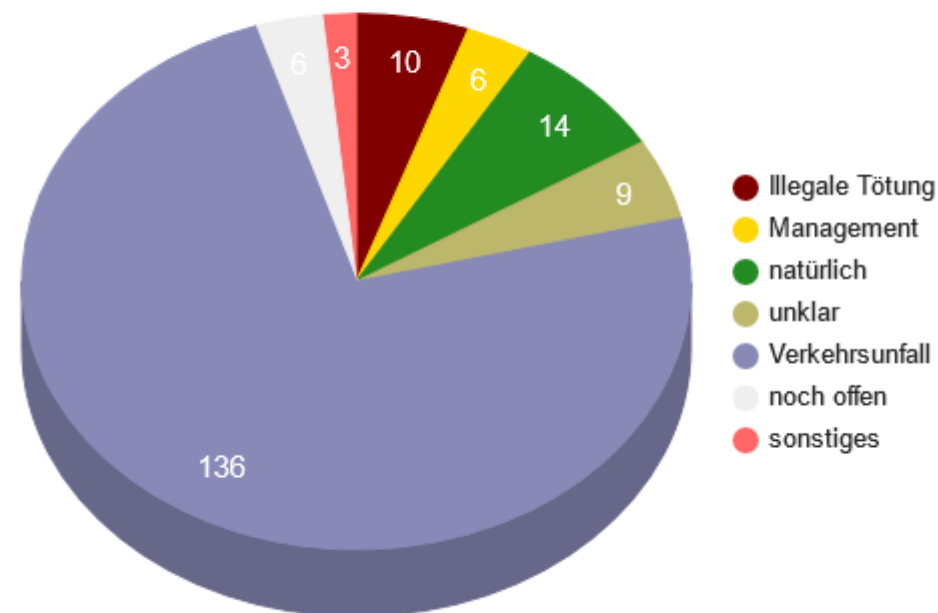
Smrtnost v Nemčiji

Zavod za gozdove
Slovenije

- Glavni razlog za smrtnost je promet
- Odstrel do 5 konfliktnih osebkov letno
- Razlog za odstrel določenega osebk je približevanje naseljem ali ponavljajoče škode

184 Tottfunde von Wölfen in Deutschland 2023

Volk v Švici

Zavod za gozdove
Slovenije

Cca. 35 reproduktivnih enot
in 300 osebkov.

Vir: Zimmermann, 2024

Škode v Švici

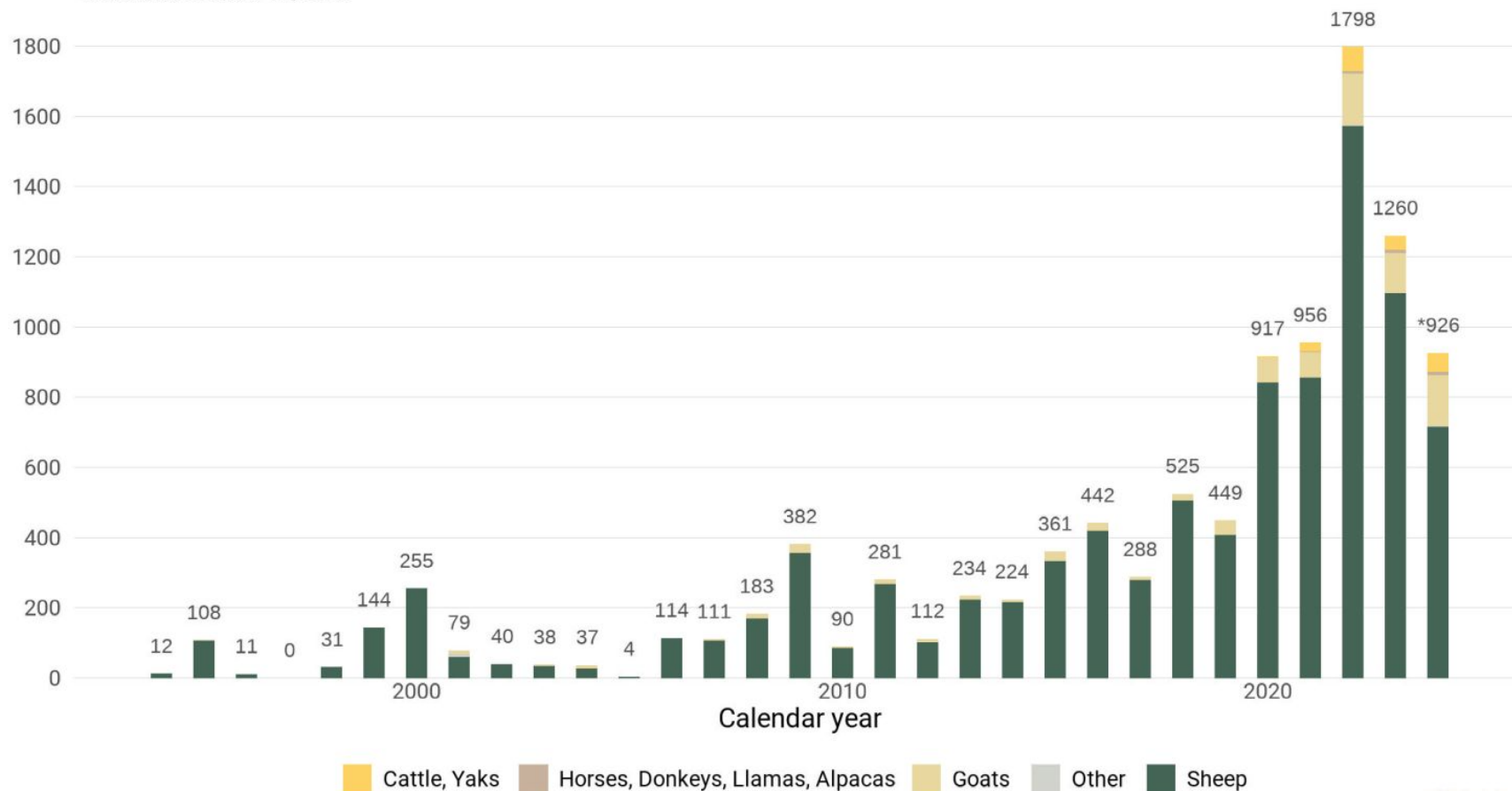

Zavod za gozdove
Slovenije

- Izplačilo škode 80 %
federacija, 20 %
kantoni

Damages to livestock caused by wolves and reimbursed by the FOEN

*Data until October 31, 2024

updated on 04.02.2025

Volk v Avstriji

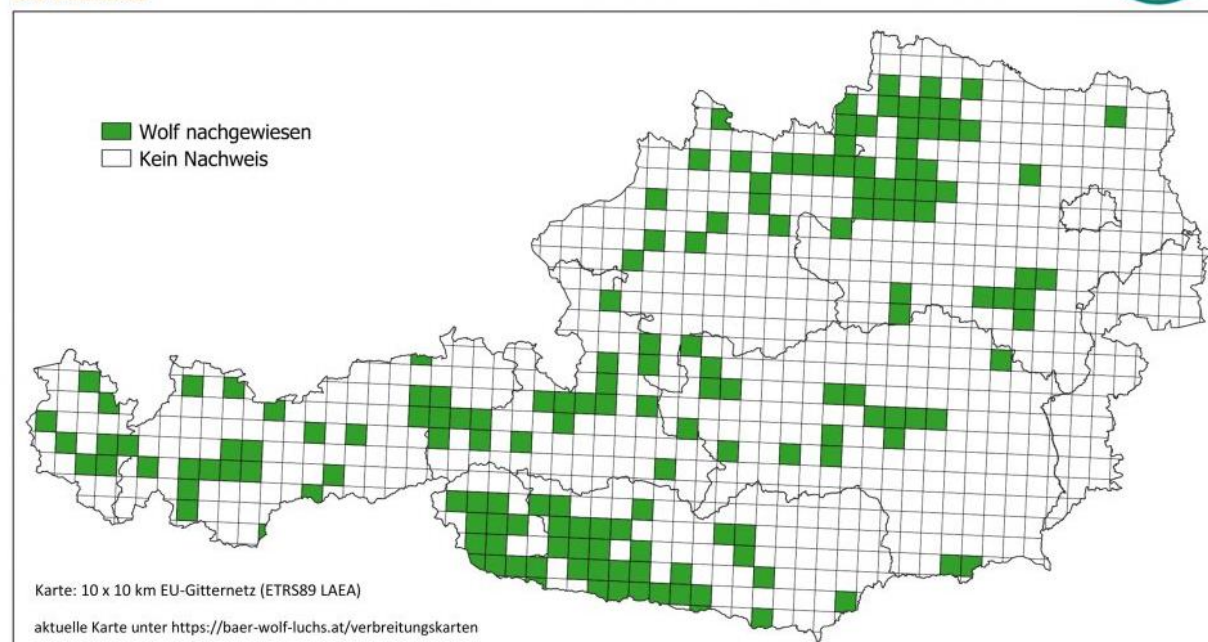
Zavod za gozdove
Slovenije

- Od leta 2009 volkovi redno prisotni
- 2016 prvi trop

Wolfsvorkommen 2023

Stand: 31. Dezember 2023

Datenquelle:

Landesjagdverbände,
Landwirtschaftskammer,
Landesregierungen, FIWI

Kartenerstellung, Datengrundlage:

Aldin Selimovic, PhD. – wissenschaftlicher Berater Österreichszentrum Bär, Wolf, Luchs; Larissa Bosseler, MSc
Forschungsinstitut für Wildtierkunde und Ökologie (FIWI)
Dr. Albin Blaschka – Geschäftsführer Österreichszentrum Bär, Wolf, Luchs

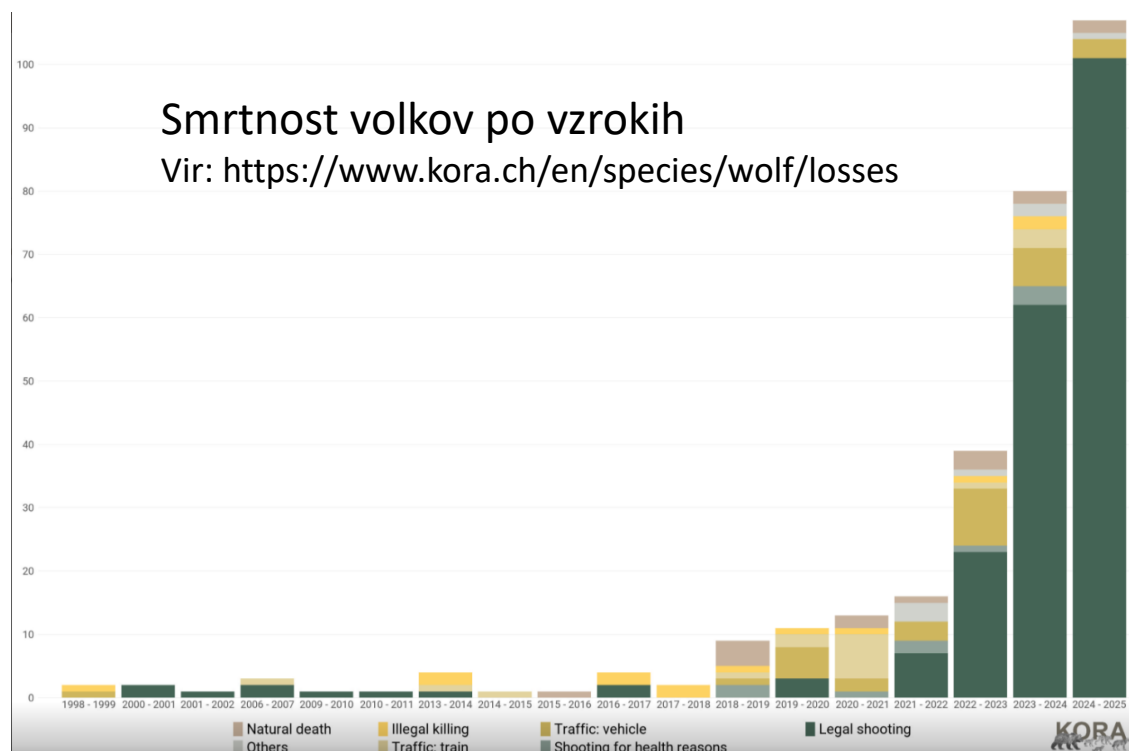
Vir: <https://baer-wolf-luchs.at/verbreitungskarten/wolf-verbreitung>

Odstrel v Švici

Zavod za gozdove
Slovenije

- Od leta 2023 močnejše poseganje v populacijo

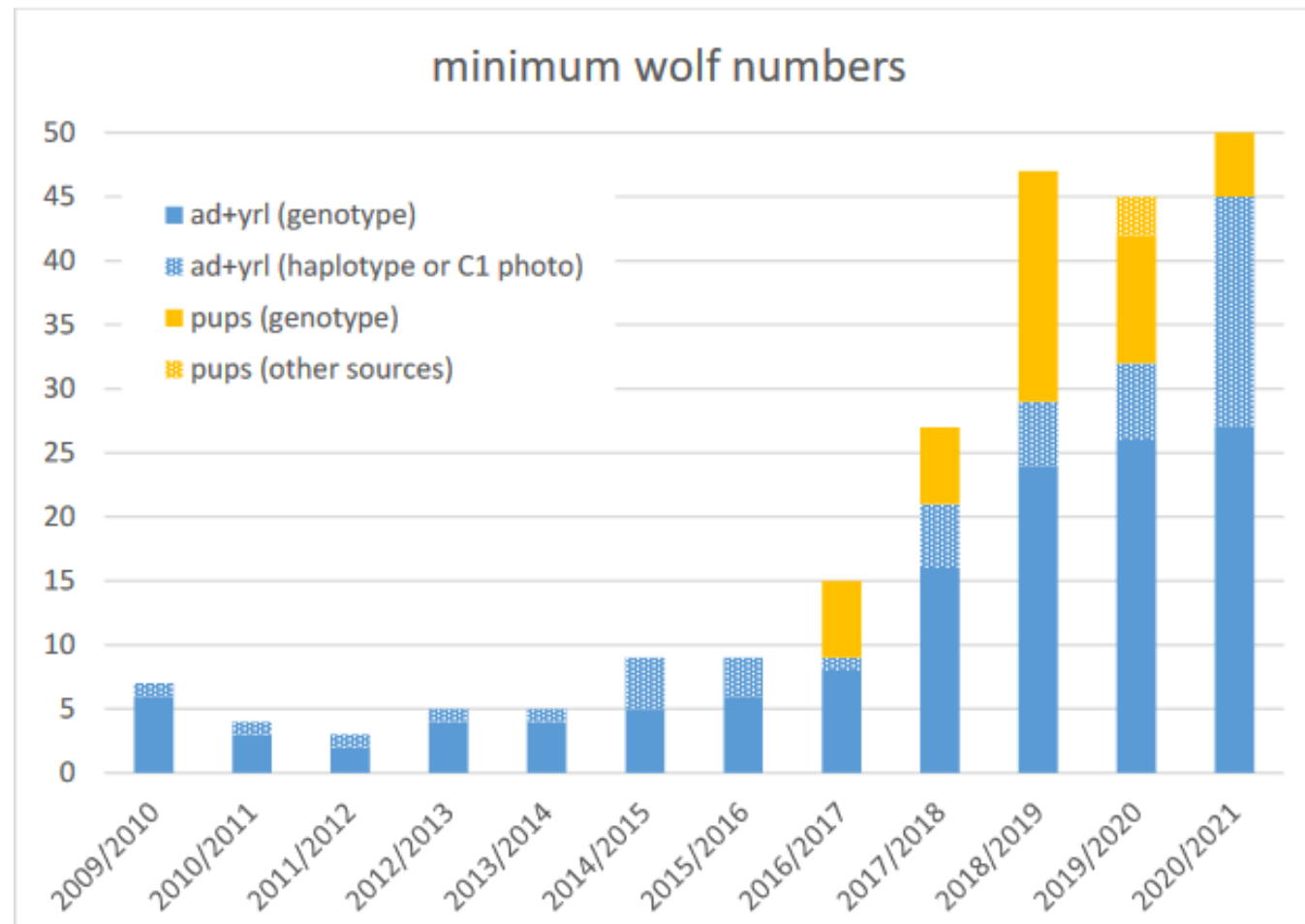
Lahko odstrelijo celoten trop, če so izpolnjeni vsi pogoji

Volk v Avstriji

Zavod za gozdove
Slovenije

- Zbiranje in analiza genetskih vzorcev vsako leto
- Ocena minimalne številčnosti

Škode v Avstriji

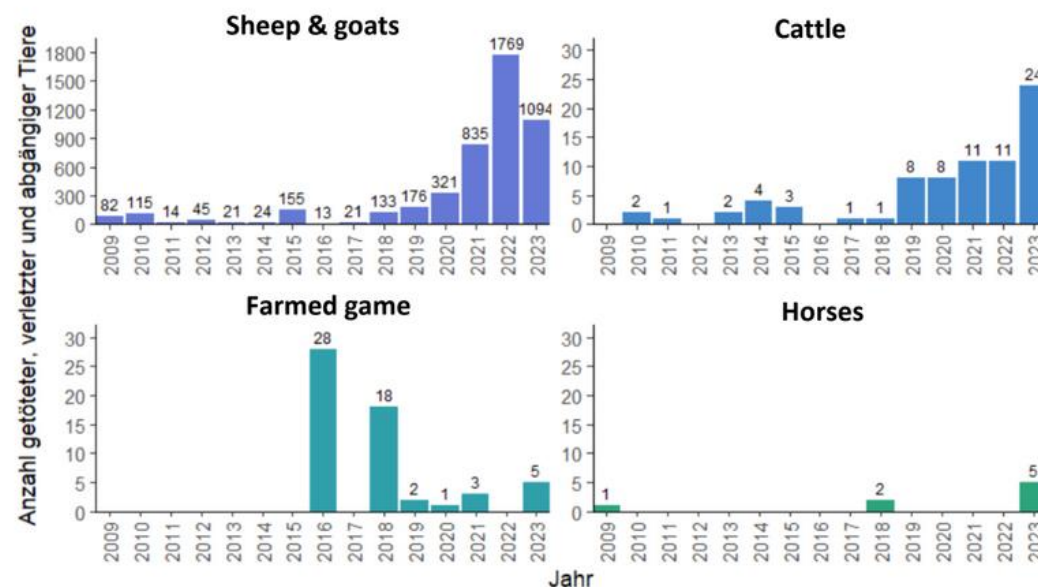

Zavod za gozdove
Slovenije

- Izplačevanje škod brez posebnih pogojev
- V nekaterih primerih izplačevanje posrednih škod

Livestock losses 2009-2023

Including killed, injured and missing animals

From: Rau, R. & Selimović, A., 2024: Statusbericht Wolf 2023: Situation des Wolfs in Österreich. Herausgegeben vom Österreichischen Bär, Wolf, Luchs. 22 pp.

Vlaganje v preventivo v Avstriji

- Večina dežel spodbuja nakup elektroograj (financiranje od 50 – 100%)
- Posamezne dežele uvajajo zaščito s psi čuvaji (certificiranje Tirolska) in sofinancirajo nakup elektrtomrež
- Nekaterе dežele spodbujajo tudi nakup GPS sledilcev za drobnico
- Uporaba tako KOPOP kot tudi nacionalnih sredstev
- Omejeno svetovanje in kontrola

Smrtnost v Avstriji

Zavod za gozdove
Slovenije

- Odstrel prvih živali v 2022
- V 2023 je bilo odstreljenih cca. 15 živali

Upravljanje z volkom na Avstrijskem Koroškem

Zavod za gozdove
Slovenije

Odstrel je (bil) mogoč v naslednjih okoliščinah:

1. Z namenom preprečevanja škode:

- Volk je na kateremkoli pašniku z živino
- V primeru predhodne škode: volk se nahaja v lovišču, ki je od mesta škode vsaj deloma oddaljeno največ 10 km, za obdobje 4 tednov

2. Z namenom javne varnosti:

- Volk je nevaren, če je od naseljene hiše, hleva, pašnika z živino ali krmišča divjadi oddaljen manj kot 200 metrov
- Negativno pogojevanje: volka moramo dvakrat odvrniti s streli v zrak ali z vizualnimi ali zvočnimi signali
- Volk se lahko strelja 4 tedne v katerem koli lovišču, ki je vsaj deloma oddaljeno največ 10 km od mesta zadnjega odvrčanja

Upravljanje z volkom v Avstriji - sodba sodišča EU (C-601/22)

Sodišče ugotavlja, da preiskava ni razkrila nobenega dejavnika, ki bi lahko vplival na veljavnost strogega varstva volkov v Avstriji.

Pogoji za odstopanje od stroge zaščite za preprečitev resne škode v Avstriji:

1. Ugodno stanje populacije morajo biti definirani na naslednjih nivojih:
 - lokalno (regija Tirolska)
 - nacionalno (Avstria)
 - čezmejno
2. Odstrel ne sme ogroziti ugodnega stanja na kateremkoli od teh treh nivojev.
3. Resno škodo je treba vsaj v veliki meri pripisati ciljni vrsti. Posredna škoda, ki je ni mogoče pripisati posameznemu volku in je posledica opuščanja farm in zmanjšanja skupnega števila čred, ni zadostna.
4. Zadovoljive alternative ni - Pri tem je treba upoštevati tudi gospodarske posledice drugih možnih alternativ, kot so varstveni ukrepi za planine. Vendar ne morejo biti odločilni. Poleg tega morajo biti alternative uravnotežene s splošnim ciljem ohranjanja ali ponovne vzpostavitve ugodnega stanja ohranjenosti populacije volkov.